

bhgtig og arbeidsom, saa ville senere Børnene faae Gaarden. Dette har givet Udviklingen af det Sædvanmæssige en mægtig Støtte, men noget juridisk Baand er der ikke tilstede.

Jeg kunde have ønsket Loven noget anderledes i enkelte Punkter, men det forekommer mig, at dette Lovforslag, om det uforandret bliver ophøiet til Lov, vil uden at gaae nogen af Parterne for nær fremme Forholdets besindige og forstandige Udvikling i vort Fædreland. Jeg vilde derfor ønske, at der maatte kunne tilveiebringes Eenhed mellem de forskjellige Sider af den lovgivende Myndighed om et saadant Lovforslag og at mulig Meningsforskjel maatte udjæpnes, at man fra den ene Side maatte tage Loven som det Høieste, man kunde give, og fra den anden Side som det Mindste man kunde tage imod, og derpaa enes om at vedtage Loven. Jeg troer ikke, at dette Forhold udvikler sig paa en sund og naturlig Maade blot derved, at der det ene Aar efter det andet føres frugtesløse Forhandlinger; det udvikles og fremmes derved, at man gaar et Skridt fremad. Gid det derfor maatte være denne Rigsdag forbeholdt at gjøre et saadant Skridt til dette vigtige Forholds Ordning.

Aloug; Derksom jeg ikke husker feil, hittede den ærede Ordfører ved 1ste Behandling, i Forbindelse med en tidligere Ytring om den offentlige Mening, der skulde have vendt sig bort fra denne Sag, at ogsaa Pressen havde opgivet denne Sag. Dette maa jeg modsig. Jeg skal ikke nægte, at denne Sag sjelden i de senere Aar har været Gjenstand for offentlig Diskussion. Men dette har sin Grund i, at man umulig kan vedblive at diskutere den samme Sag, uden at Læserens Interesse svækkes. Der maa indtræde Hvilepunkter, og naar det er et stort Spørgsmaal, er der heller Intet i, at en saadan Hvile indtræder i nogle Aar. Desuden er denne Sag saa udtømmende bleven behandlet i Rigsdagen, nemlig ved den Betænkning af den høitagtede Lovarbejde, som dette Thing desværre nu savner blandt sine Medlemmer, at der ikke egentlig er Noget at tilføie; men forsaavidt der er kommet Modstand frem i Sagen, troer jeg ikke, at Pressen har forsømt sin Pligt. Da der saaledes for 4 Aar siden fra

en stor Deel Godseiere fremkom en høittonende og volumineus Protest imod Fæstefløsning, ved jeg for mit Vedkommende, at jeg har opfyldt min Pligt at diskutere den. Dertil kommer endnu, at jeg troer, at de indre og ydre Forhold have fraraadet enhver Agitation for dette Spørgsmaal, da det er ønskeligt, at en Samfundsclasse, der forener Dannelse med en uafhængig Stilling, tager Deel i det constitutionelle Arbejde, og en fortsat Agitation vilde støde denne Samfundsclasse bort fra denne Virksomhed. De ydre Forhold fraraade ogsaa at lade det komme til en Spænding. Hvad man skulde vente paa, det var et Forslag fra Godseierne, som, idet de betragtede Sagen anderledes end hidtil, kunde blive Grundlaget for en ny Diskussion. Det er mig bekendt, at der er fremkommet et saadant Forslag, som har været drøftet i mindre Kredse, men offentlig er der Intet fremkommet. Det vil herved, troer jeg, være opløst, at der ikke er nogen Grund til at antage, at Pressen skulde have opgivet denne Sag.

Hvad det foreliggende Forslag angaaer, maa jeg være uenig med de ærede Talere, som have paastaat, at det ikke skulde være gavnligt. Jeg troer tværtimod, at det vil være gavnligt og at det er dets Hensigt at opmuntre til frivillig Salg, haade paa en positiv og negativ Maade. Jeg negter ikke, at jeg finder det at være et stort Offer, idet der tilstedes Godseierne at indbringe $\frac{1}{10}$ af Hartkornet; men jeg troer ikke, at det er for stort et Offer, naar jeg tager Hensyn til, hvor ønskeligt det vil være, at man undgaaer en, under vore forviklede Forhold betænkelig Kamp. Hvad de negative Midler, man har anvendt, angaaer, beklager jeg, at „Eufens Mand“, hvis Død den ærede Ordfører var ubarmhertig nok til at glæde sig over, er kommen bort. Jeg troer, at han vilde have gjort en ganske god Virkning, og jeg troer, at hvis han skulde opstaae fra de Døde, vilde han kunne regne saavel paa den ærede Ministers Distand som paa Understøttelse her i Thinget, og en saadan Forandring i Paragraphen vilde neppe gjøre Lovens Vedtagelse her umulig. Jeg kan heller ikke finde Andet, end at det Forslag, der var stillet af et Mindretal,